

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 17 (60)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2017

ББК 74.20

О - 59

УДК 37

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. пр.:наук. зап. Рівнен. держ. гуман. ун-ту. Вип. 17 (60) / Рівнен. держ. гуман. ун-т; [редкол.: В.В.Вербець, М.С.Янцур, І.Д.Бех та ін.]. — Рівне: РДГУ, 2017. — 332 с.

Збірник наукових праць містить статті з проблем гуманітарної парадигми сучасної освіти, дидактики новітньої школи, соціалізації та ресоціалізації в освітньому просторі, компетентнісної підготовки педагога та використання інноваційних освітніх технологій у дошкільній, загальноосвітній, професійній і вищій освіті.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів, вчителів, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова);

Грицай Наталія Богданівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої школи України (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Людмила Романівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Юрій Володимирович - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Потапчук Тетяна Володимирівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романишина Наталія Васиївна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 29.06.2017 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10.2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39, Рівненський державний гуманітарний університет.

Отже, клубна діяльність може стати суттєвим важелем соціалізації та самореалізації особистості. Зокрема, доцільно організована система клубної діяльності у вузі, яка охоплює всі сфери студентського життя, спроможна створити сприятливі умови для інтегрування індивідуальності, формувати повноцінну особистість, творчого педагога. Такі якості майбутнього фахівця покликаний сформувати вищий навчальний заклад як в умовах аудиторних, так і позааудиторних формах роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гімназія на зламі століть: Практико-зорієнтований посібник / ред. рада: Д.І. Петренко, І.Г. Єрмаков. – К.: Літопис-XX, 1999. – 432 с.
2. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехова, А.З. Кіктенко, О.М. Любінська. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
3. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: моногр. / за ред. С.О. Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.
4. Психологія і педагогіка життєтворчості: навч.-метод. посіб. / ред. рада В. М. Доній, Г.М. Несен, Л.В. Сохань, І.Г. Єрмаков [та ін.]. – К.: ІЗМН, 1996. – 792 с.
5. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Ю.О. Приходько, В.І. Юрченко. – К.: Каравелла, 2012. – 327 с.
6. Язвінська О.М. Позааудиторна робота як засіб виховання національної культури студентської молоді / О.М. Язвінська // Деякі аспекти формування національної культури студентської молоді: зб. наук. статей. – К., 1997. – С.74-78.

REFERENCES

1. Gimnazija na zlami stolit': praktyko-zorijentovanyj posibnyk / red. rada: D.I. Petrenko, I.G. Jermakov. – K.: Litopys-XX, 1999. – 432 s.
2. Osvitni tehnologii': navch.-metod. posib. / O.M. Pjehova, A.Z. Kiktenko, O.M. Ljubir's'ka. – K.: A.S.K., 2001. – 256 s.
3. Pedagogichni tehnologii' u neperervnij profesijnij osviti: monogr. / za red. S.O. Sysojevoi'. – K.: VIPOL, 2001. – 502 s.
4. Psihologija i pedagogika zhyttjetvorchosti: navch.-metod, posibnyk / red. rada V.M. Donij, G.M. Nesen, L.V. Sohan', I.G. Jermakov [ta in.]. – K.: IZMN, 1996. – 792 s.
5. Pryhod'ko Ju.O. Psihologichnyj slovnyk-dovidnyk [Tekst]: navch. posib. dlja stud. VNZ / Ju.O. Pryhod'ko, V.I. Jurchenko. – K.: Karavella, 2012. – 327 s.
6. Jazvins'ka O.M. Pozaudytorna robota jak zasib vyhovannja nacional'noi' kul'tury students'koi' molodi / O.M. Jazvins'ka // Dejaki aspekty formuvannja nacional'noi' kul'tury students'koi' molodi: zbirnyk nauk. statej. – K., 1997. – S.74-78.

В.Б. ТЮСКА. САМОРЕАЛИЗАЦИЯ БУДУЩЕГО ПЕДАГОГА-ОРГАНИЗАТОРА ДОСУГА В КЛУБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье раскрыто проблему самореализации будущих педагогов-организаторов досуга в клубной деятельности. Представлен студенческий клуб как элемент внеаудиторной работы во время которой развивается личность. Раскрыты аспекты проблемы усовершенствования системы профессиональной подготовки будущих педагогов средствами клубной деятельности. Представлено авторскую программу воспитательных целей в каждой из сфер деятельности студента (когнитивной, аффективной, регулятивной) с учетом внешних и внутренних предпосылок формирования личности будущего педагога-организатора досуга.

Ключевые слова: самореализация, будущий педагог-организатор досуга, студенческий клуб, внеаудиторная работа, клубная деятельность.

V.B. TIUSKA. SELF-FULFILMENT OF A FUTURE TEACHER-ORGANIZER OF LEISURE IN A CLUB ACTIVITY

The article deals with the problem of self-fulfillment of the future teachers-organizers of leisure club activities. It has been defined students club as a part of the extracurricular work with contributes to the personality development. It has been revealed the problem of the system of teachers'-to-be training improvement by means of club activities. The author's programme of the educational goals in each of students' activity spheres (cognitive, affective and regulatory) considering external and internal prerequisites of the formation of a personality of future teacher-leisure organizer is presented.

Key words: self-fulfillment, future teacher-organizer of leisure, students club, extracurricular work, club activity.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. О.Б. Петренко.

Одержано редакцією 19.05.2017 р.

УДК: 37. 015. 3: 159. 922. 7.

А.М. ВАКОЛЮК, В.В. ДУТЧАК

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

У статті проаналізовано особливості фізичної культури в процесі формування всебічно розвинутої особистості і визначено основні етапи формування фізичної культури. Встановлено, що в основі структури формування фізичної культури всебічно розвинутої особистості лежить комплекс взаємопов'язаних особливостей.

Ключові слова: фізична культура, формування, особистість, інтерес.

Педагогічна діяльність не створює матеріальних цінностей, а творить найголовнішу суспільну цінність - людину нового покоління. Людину - особистість, яка буде будувати, лікувати, виховувати, творити науку, розвивати культуру ... Формується та розвивається особистість лише в процесі пізнання та залучення її до загальнолюдської культури.

© А.М. Ваколюк, В.В. Дутчак, 2017

Фізична культура як частина загальної культури має багато складових. Це – знання людини про свої фізичні можливості та методи їх удосконалення, уміння практично виконувати фізичні вправи у різних умовах, створення сприятливих умов для реалізації фізичних можливостей людини за допомогою змагальної діяльності; це – оздоровлення та виховання морально-вольових якостей; це – створення та удосконалення спеціальних засобів і методів спрямованого виховання, розвитку та відновлення фізичної і інтелектуальної дієздатності людини [4]. Тому, фізична культура включає в себе такі поняття як фізичне виховання, фізична підготовка і спорт, які в сукупності повинні забезпечувати гармонійне виховання особистості.

На думку дослідників, зниження інтересу до занять фізичною культурою в наш час пояснюється недосконалою системою фізичного виховання (В. Язловецький, 1995; О. Буліч, 2003; С. Лисюк, О. Потапова, 2003; В. Видрин), невисоким рівнем фізкультурної освіченості фахівців середніх навчальних закладів (О. Малімон, А. Вольчинський, І. Кліш, 2001; Н. Данилко, 1998). Але основною причиною, на нашу думку, є не сформованість потреби фізичної культури, відсутність знань про здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення, нерозуміння ролі фізичної культури для розвитку особистості, невизнання фізичної культури як соціальної цінності. Ці поняття необхідно формувати починаючи з раннього віку, закріплюючи в сім'ї, школі, середніх спеціальних і вищих навчальних закладах.

На сучасному етапі проблема фізичної культури в процесі всебічного розвитку особистості досліджується широко й різносторонньо: як невід'ємна частина культури суспільства й особи (Л. Матвеев, 1983; С. Іконнікова, 1987), як фізична культура особистості (А. Гужаловский, 1986; В. Максакова, 2001), як фізична культура особистості вчителя (Е. Виленський, 1987; М. Ріпак, 2003), як різні форми рухової активності людини, спрямованої на розвиток фізичних якостей, підвищення працездатності, зміцнення здоров'я [6]. В останніх дослідженнях фізична культура особистості вивчається як пізнавальний, мотиваційний, почуттєвий, поведінковий критерій (А. Огністий, К. Огніста, 2001).

Турбота про всебічний розвиток підростаючого покоління є одним з найважливіших наших завдань (батьків, працівників дошкільних закладів, вчителів школи, викладачів різних навчальних закладів), які причетні до виховання й навчання кожної особистості. Звичайно, абетка здоров'я закладається в сім'ї й залежить від багатьох особливостей. Основні з них: спадковість, виховання в сім'ї, умови проживання. Неабиякий позитивний вплив на формування фізичної культури особистості має дошкільний заклад, школа. Сім'я, дошкільний заклад, школа – це те середовище, де беруть свій початок основи формування розвитку фізичної культури особистості. Взаємодія сім'ї та школи створюють умови, в яких формуються основи фізичного та психічного розвитку, пізнавальні здібності, ціннісні орієнтації.

Особливе місце в системі шкільного навчання займає молодший шкільний вік, оскільки власне в цьому віці найінтенсивніше формуються інтереси, потреби дітей, збільшуються пізнавальні здібності дитини [1; 2].

Вплив фізичної культури на формування всебічно розвинутої особистості знайшли своє відображення в таких наукових працях В. Ареф'єва [1], О. Дубогай [2], Т. Круцевич [4], Б. Шияна [6], підтверджують нашу думку про те, що фізична культура є вагомим соціалізуючим чинником, який спроможний створити умови для задоволення потреб суспільства та окремих його громадян, пов'язаних з біологічним і духовним розвитком, здоров'ям та високопродуктивною працею і захистом від несприятливих природних та соціальних факторів. Поряд із цим під час аналізу різних соціалізуючих чинників у науково-методичних дослідженнях сучасних вчених недостатньо уваги приділялось фізичній культурі у формуванні особистості, що й зумовило тему статті.

Аналіз останніх наукових досліджень свідчить, що питання формування та розвитку фізичної культури особистості залишається до кінця не дослідженим. У літературі недостатньо вивчено особливості формування фізичної культури особистості. Це спонукало глибше й детальніше вивчити та дослідити дану проблему.

Мета статті полягає у вивченні особливостей фізичної культури особистості, як одного з елементів формування всебічно розвинутої особистості і визначення основних етапів формування фізичної культури.

Важливим засобом формування всебічно розвинутої особистості є фізичне виховання. Пріоритетними завданнями системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищої індивідуальної та суспільної цінності. Це здійснюється шляхом розвитку валеологічної освіти, повноцінного медичного обслуговування, оптимізації режиму навчально-виховного процесу, створення екологічного сприятливого життєвого простору [4].

Стосунки учнів з батьками, вчителями, тренерами, однолітками під час занять фізичною культурою, відіграють важливу роль у процесі формування всебічно розвинутої особистості. Це допомагає виховувати в учнів позитивне ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя [5].

Фізична культура особистості – складова частина культури, пов'язана з системою фізичного виховання, організації спорту, спеціальних наукових дослідів, технічних засобів, потрібних для фізичного виховання і спорту, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку тощо [3].

Виховання підростаючого покоління фізично здоровим – важливе завдання сім'ї та школи. На жаль, нині практично здоровими є лише 27% дітей дошкільного віку, лише 65% дітей і 60% підлітків фізично гармонійно розвинені. Найголовнішою ланкою в системі виховання особистості є школа. Школа, в першу чергу, повинна створити найсприятливіші умови для всебічного (гармонійного) психічного та фізичного виховання учня.

За результатами багаторічних досліджень (спостереження, бесіди, анкетування, аналіз наукових публікацій) нами виділені такі головні причини, які ускладнюють реалізацію завдання підвищення загального рівня культури учнів, гармонізації виховання:

– недоліки професійної підготовки вчительських кадрів (недостатній просвітницький рівень викладання фізичної культури як педагогічної дисципліни у вищих педагогічних навчальних закладах; орієнтація всіх навчальних закладів, які готують спеціалістів з фізичної культури на спорт вищих досягнень; недостатня методична підготовка);

- відсутність обґрунтованих, конкретних критеріїв оцінки педагогічної діяльності вчителя (в т.ч. вчителя фізичної культури);
- недооцінка шкільними педагогічними колективами різних форм роботи з фізичного виховання учнів, відсутність у вчителів-предметників професійної компетенції з питань гармонійного виховання особистості;
- слабовиражений світоглядський аспект занять, не здійснюючий помітного впливу на формування ціннісних орієнтацій, настанов, переконань, способу життя учнів;
- незабезпеченість переростання процесу виховання у самовиховання та самовдосконалення, низький рівень самоорганізації та самоуправління під час фізкультурно-спортивної діяльності;
- відсутність у більшості навчальних закладів необхідних матеріально-технічних умов, які повинні забезпечити культурне середовище для формування особистості.

Як результат – фізична культура для більшості учнів ще не стає особистою цінністю, рівень їх освідченості у цій сфері залишається дуже низьким. Останні роки цю ситуацію ускладнює погіршення матеріального стану більшості сімей. В той час, коли думку багатьох вчених – фізичне виховання є важливою формою соціального впливу на біологічний розвиток і духовне формування особистості [1; 3; 6].

Процес формування фізкультурно-активної особистості передбачає: задоволення суспільних та особистих інтересів, мотивовану активізацію споживання розвиваючо-оздоровлювальних послуг, врахування емоційного, інтелектуального та вольового компонентів діяльності, індивідуально-психологічних особливостей; розширення інформаційно-пізнавальної та комунікативно-керівної функцій діяльності, забезпечуючих процеси самопізнання, самоуправління, нормативної саморегуляції поведінки та діяльності особистості.[1] Реалізація таких завдань у фізичному вихованні повинна опиратися на головні дидактичні принципи.

Принцип цілісності – визначаючий рівень організації навчально-виховного процесу, під час якого стимулюється активний розвиток особистості учня в цілому. Забезпечується єдність духовного та фізичного розвитку, взаємозв'язок і взаємодія усіх напрямків виховання.

Принцип гуманізації – обумовлюючий увагу до особистості кожного учня; направляючий на оздоровлення середовища та умов в яких живе, вчиться і відпочиває школяр; орієнтуючий на здоровий спосіб життя та розвиток моральних якостей. [5]

Принцип диференціації та індивідуалізації – створюючий умови для повнішого розвитку та прояву здібностей і можливостей учнів з врахуванням їх особистих, психо-фізіологічних та фізичних особливостей, інтересів, потреб.

Принцип безперервності і наступності – передбачає систематичну та цілеспрямовану діяльність з формування фізичної культури особистості учня на всіх етапах навчання у школі. [6]

На кожній сходинці шкільної освіти фізична культура особистості послідовно збагачується новим змістом та відносинами, здобуває нові якості, зберігаючи головні елементи цілого. Цим самим здійснюється загальнопедагогічний принцип наступності розвитку та становлення фізичної культури особистості.

Все це вимагає осмисленої перебудови фізкультурної освіти. Потрібно готувати спеціалістів-педагогів до системного мислення і такого викладання дисципліни, за якого учні оволодівали б усвідомленими знаннями з фізичної культури. [3] Для цього необхідно перебудовувати особисту позицію майбутнього спеціаліста, так формувати систему його професійних знань та вмінь, щоб кожна навчальна дисципліна, яка викладається у вузі формувалась у свідомості студента як засіб вирішення головного завдання майбутньої професійно-педагогічної діяльності – виховання особистості.

Вивчення особливостей фізичної культури в процесі формування всебічно розвинутої особистості дало змогу визначити основні етапи формування фізичної культури. Узагальнюючи результати дослідження, встановлено, що в основі структури формування фізичної культури особистості лежить комплекс взаємопов'язаних особливостей, а саме спадковість, виховання, навчання, умови проживання, фізичний розвиток, рівень фізичної підготовленості, формування потреби здорового способу життя, знання та розуміння ролі фізичної культури для розвитку особистості, визнання фізичної культури як соціально-особистісної цінності.

Формування фізичної культури особистості потребує значної уваги педагогів вищої школи. Тому, питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів з фізичної культури є не лише одним з основних завдань вищих навчальних закладів, а й необхідною потребою сучасного суспільства.

Отже, формування фізичної культури всебічно розвинутої особистості, підвищення рівня розвитку фізичної культури особистості вчителя й надалі залишаються об'єктом широкого спектру досліджень і потребують детальної конкретизації. Отримані результати можуть бути використані в подальших наукових дослідженнях щодо вивчення фізичної культури особистості вчителя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єв В. Фізичне виховання в школі / В. Ареф'єв. – К.: ВМН, 1997. – 16 с.
2. Дубогай О. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини / О. Дубогай. – К.: Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 126 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Круцевич Т. Фізичне виховання як соціальне явище / Т. Круцевич, В. Петровський // Теорія і методика фізичного виховання: [підручник]. – К.: Олімп, л-ра, 2008. – Т. 1. – 46 с.
5. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: навчально-методичний посібник / О. Вашенко [та ін.]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 191 с.
6. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2008. – Ч. I. – 272 с.

REFERENCES

1. Aref"yev V. Fizychnе vykhovannya v shkoli / V. Aref"yev. – K.: VMN. – 1997. – 16 s.
2. Dubohay O. Fizkul'tura yak skladova zdorov"ya ta uspishnoho navchannya dytyny / O. Dubohay. – K.: Vyd. dim «Shkil'nyy svit», 2006. – 126 s.
3. Entsyklopediya osvity / [Akad. ped. nauk Ukrainy; hol. red. V.H. Kremen']. – K.: Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s.
4. Krutsevych T. Fizychnе vykhovannya yak sotsial'ne yavyshe / T. Krutsevych, V. Petrovskyy // Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya: [pidruchnyk]. – K.: Olimp, l-ra, 2008. – T. 1. – 46 s.
5. Fizkul'turno-ozdorovchi zakhody v rezhymі navchal'noho dnya molodshoho shkolyara: navchal'no-metodychnyy posibnyk / O. Vashchenko [ta in.]. – Kam"yanets'-Podil'skuy: Abetka, 2003. – 191 s.
6. Shyyan B. Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya shkolyariv / B. Shyyan. – Ternopil': Navchal'na knyha «Bohdan», 2008. – Ch. I. – 272 s.

А.Н. ВАКОЛЮК, В.В. ДУТЧАК. ВЛИЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ ВСЕСТОРОННЕ РАЗВИТОЙ ЛИЧНОСТИ

В статье проанализированы особенности физической культуры в процессе формирования всесторонне развитой личности и определены основные этапы формирования физической культуры. Установлено, что в основе структуры формирования физической культуры всесторонне развитой личности лежит комплекс взаимосвязанных особенностей.

Ключевые слова: физическая культура, формирование, личность, интерес.

A.M. VAKOLIUK, V.V. DUTCHAK. INFLUENCE OF PHYSICAL EDUCATION ON FORMATION FULLY DEVELOPED PERSONALITY

Physical culture in formation patsies comprehensively developed personality. The paper analyzes the features of physical culture in the process of fully developed personality and main stages of physical culture. Found that a structure forming physical education comprehensively developed personality is a set of interrelated features.

Key words: physical culture, personality, the formation, interest.

Рекомендовано до друку.
Канд. пед. наук, проф. В.К. Кіндрат.
Одержано редакцією 16.05.2017 р.

УДК: 378.091.212: [373.2.091:796.03]

О.І. ЮРЧУК

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ
ДО ЗДІЙСНЕННЯ РУХОВОГО РЕЖИМУ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

У статті проаналізовано погляди окремих науковців щодо проблеми виділення педагогічних умов професійної підготовки студентів. Розкрито сутність поняття "педагогічні умови". Обґрунтовані педагогічні умови професійної підготовки студентів-майбутніх вихователів до здійснення рухового режиму у ДНЗ.

Ключові слова: умови, педагогічні умови, педагогічний моніторинг, мотивація педагогічної діяльності, руховий режим.

Процес підготовки студентів до здійснення рухового режиму у ДНЗ як складова частина забезпечення високого рівня професіоналізму вихователя вимагає створення певних умов, які забезпечать дієвість і ефективність становлення особистості майбутнього педагога. Проблему становлення професіоналізму вихователя дошкільного навчального закладу досліджували науковці Л.В. Артемова, Г.В. Беленька, О.Л. Кононко, Т.І. Поніманська, Ю.А. Руденко, Л.Г. Семушина, Т.П. Танько, Т.А. Швецьта ін.

Підготовкою студентів до фізичного виховання дітей дошкільного віку займалися Е.С. Вільчковський, Н.Ф. Денисенко, Ю.О. Коваленко; зокрема особливості підготовки майбутніх педагогів до фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками розглянуті у роботах О.Л. Богініч, З.І. Нестерової, Н.М. Кожухової; підготовку майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок, рухових дій досліджували С.А. Петренко, В.М. Кошель. Дослідженню ролі педагогічних умов у професійній підготовці майбутнього педагога, присвячено низку наукових досліджень А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, Ю.К. Бабанського, Л.В. Кондрашової, П.І. Підкасистого, Ю.А. Руденко, Є.М. Хрикова та ін.

Однак питанню підготовки студентів до здійснення рухового режиму у ДНЗ, а саме педагогічним умовам процесу підготовки студентів до здійснення рухового режиму у ДНЗ, не було приділено належної уваги. Таким чином, **мета статті** полягає у з'ясуванні сутності ефективних педагогічних умов підготовки студентів до здійснення рухового режиму у ДНЗ. Завдання вбачаються нам у обґрунтуванні педагогічних умов підготовки студентів до здійснення рухового режиму у ДНЗ.

Дослідники по-різному підходять до поняття "педагогічна умова". Під ним, зокрема, розуміють: сукупність заходів у навчально-виховному процесі, що забезпечує досягнення студентами професійно-творчого рівня діяльності (Н.О. Яковлева); сукупність об'єктивних можливостей, що спрямовані на успішне вирішення поставлених завдань (А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підкасистий); обставини, які обумовлюють певний напрямок розвитку педагогічного процесу (Є.М. Хриков); сукупність об'єктивних можливостей змісту, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей здійснення педагогічного процесу, що забезпечує успішне досягнення поставленої мети (О.Г. Бражнич). Отже, науковці визначають педагогічні умови як сукупність

© О.І. Юрчук, 2017

ЗМІСТ

Павелків Р.В. Проблема розуміння та утвердження цінності особистості сучасним педагогом.	3
Малафійк І.В. Суб'єктність як якість сучасної освіти.	6
Руденко В.М. Зміст вищої освіти як предмет педагогічного проектування в контексті культури.	11
Беленька Г.В. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів під час навчання в університеті.	15
Лінник О.О. Закономірності та принципи педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах вищого навчального закладу.	19
Пелех Ю.В., Непеляк М.С. Глобалізаційний вимір сучасного вищого навчального закладу: інноваційний погляд.	22
Волинець К.І. Людський капітал як фактор інноваційного розвитку вищого навчального закладу.	25
Оксенюк О.В. Науковий парк у системі освітологічної підготовки фахівців.	29
Мищенко Т.О., Стадник Н.В. Студентоцентричне навчання як вектор розвитку гуманітарної парадигми освіти.	32
Петрук Л.П. Теоретико-методичні основи організації самостійної роботи студентів в умовах реформування вищої освіти в Україні.	37
Сяська І.О. Впровадження системи екологічної освіти у вищих педагогічних навчальних закладах на засадах сталого розвитку.	40
Гнедко Н.М. Технології віртуальної та доповненої реальності в освітньому середовищі вищого навчального закладу.	44
Булгаков В.П. Теоретико-методологічні засади педагогічної творчості та майстерності в умовах інформаційного суспільства.	48
Серковска-Монка Ядвіга Що нейронаука може внести до дидактики?.	51
Карпенчук С.Г. А якщо звернутися до «Пампедії»	55
Белова С.А. Педагогіка співробітництва у практиці експериментальних Бременських шкіл 20-х рр. XX ст.	60
Галатюк М.Ю. Цикл навчального пізнання – основа моделювання навчально-пізнавальної діяльності учнів з природничих предметів.	64
Останчук М.В. Методика теоретичного вивчення теми з фізики «Світловий потік і фотометричні величини» в класах природничо-математичного профілю.	67
Мороз Л.В., Трофімчук В.М., Василькевич С.С. Використання методу портфоліо в практиці навчання іноземної мови.	71
Шевчук О.А. Формування валеологічного світогляду старшокласників загальноосвітнього навчального закладу щодо усвідомлення сутності дорослого життя.	75
Плисюк О.Р. Методичні аспекти диференційованого навчання математики в старшій школі з врахуванням різниці в темпі засвоєння знань під час самостійної роботи учнів.	77
Галатюк Т.Ю. Формування методологічної культури старшокласників на основі діяльнісного підходу до вивчення природничих предметів.	82
Совгар О.М. Захист українського шкільництва в діяльності культурно-освітніх товариств Галичини кінця XIX – початку XX століття.	86
Дубич К.В., Данилюк К.В. Соціальний педагог в організації інклюзивного навчального процесу дітей з обмеженими фізичними можливостями.	89
Ставожинська-Гжондел Марія Багатокультурний діалог в контексті дитячої міграції як виклик сучасній школі.	92
Нечипорук Л.І. Проблема ресоціалізації дітей із сімей вимушених переселенців.	96
Лукаsevич Роланд Педагогічні й етичні аспекти дослідження безпритульних методом спостереження з неявною участю.	99
Павелків В.Р. Формування деструктивної поведінки підлітків як наслідок десоціалізації.	103
Бриндіков Ю.Л. Реабілітація як сфера професійної діяльності майбутніх фахівців соціальної сфери.	106
Слозанська Г.І. Підготовка майбутніх соціальних працівників до застосування «casework» як методу соціальної роботи в територіальній громаді.	111
Левчук І.Б. Рефлексійний вплив соціально-психологічного театру в профілактично-корекційній роботі соціального педагога.	114
Лехолетова М.М. Формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних педагогів у навчально-дослідницькій діяльності.	118
Косарева О.І. Діагностика рівня розвитку соціальної компетентності як комплексної характеристики особистості майбутнього педагога.	122
Марчук Г.В. Дошкільний навчальний заклад як центр формування соціального досвіду старших дошкільників.	125
Найда Р.Г. Педагогічне проектування становлення самооцінки дошкільника в умовах освітнього середовища дошкільного закладу.	129
Конончук Д.І. Соціально-педагогічна підтримка у формуванні безпечної поведінки підлітків у оздоровчих таборах.	132
Катеринюк В.І. АРТ-терапевтичні вправи та техніки у контексті попередження девіацій у дітей та підлітків. ...	136
Кононко О.Л. Готовність майбутнього педагога до формування у дошкільників цілісної наукової картини світу.	139

Мирончук Н.М. Моделювання ситуацій самоорганізації у контекстній підготовці майбутніх викладачів вищої школи.	145
Дзюбишина Н.Б. Компетентнісний підхід у процесі підготовки майбутніх хореографів.	149
Волинець Ю.О. Стаднік Н.В. Формування професійно-дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти.	153
Маліновська Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції у дітей дошкільного віку.	157
Романенко Л.В., Романенко К.А. Підготовка майбутнього вчителя до формування алгоритмічної компетентності молодших школярів як наукова проблема.	160
Косарева Г.М. Діагностика сформованості когнітивного компонента толерантного ставлення до дітей з особливими потребами у майбутніх вихователів.	163
Козачук М.В. Формування професійної компетентності логопеда в умовах інклюзивної освіти.	167
Калаур С.М. Використання проблемних ситуацій та завдань під час формування у майбутніх фахівців соціальної сфери готовності до розв'язування професійних конфліктів.	171
Коваленко О.В. Управлінські ситуації як засіб підготовки організаторів дошкільної освіти до професійної діяльності.	175
Грицай Н.Б. Дидактика біології як базова дисципліна у методичній підготовці майбутніх учителів біології: європейський та український контекст.	180
Чувасова Н.О. Проблемно-креативні ситуації в структуруванні змісту природничих дисциплін як засіб розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів хімії та біології.	184
Хміль Н.А. Зміст і структура професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі.	189
Павлюк Н.П. Ділове спілкування як основа комунікативної культури студентів, викладачів у вищих навчальних закладах.	193
Джеджер К.В. Дефініції «Ділове спілкування», «Професійне спілкування», «Професійне ділове спілкування» у термінологічному тезаурусі стосовно комунікативної підготовки студентів.	197
Степанова О.І. Компетентісно-орієнтований підхід при викладанні культури мовлення майбутнім вихователям дошкільних навчальних закладів у контексті гуманізації освітнього процесу вищів.	201
Козлюк О.А. Стан підготовки майбутніх вихователів до формування гуманістичної спрямованості спілкування дошкільників.	205
Падалка О.І. Когнітивний компонент у структурі пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів.	208
Федорова Н.В. Формування гуманістичної педагогічної позиції майбутніх логопедів у процесі професійної підготовки.	211
Янцур М.С. Гуманістичний аспект професіологічної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.	215
Галатюк Ю.М. Формування готовності майбутніх учителів фізики до проектування та організації творчої навчально-пізнавальної діяльності.	222
Горонаха Н.М. Організація педагогічної практики студентів спеціальності «Дошкільна освіта»: компетентнісний аспект.	225
Мельничук О.В. Педагогічні здібності викладача вищого навчального закладу.	230
Павелків К.М. Професійна компетентність майбутнього вчителя іноземної мови: сутність, зміст, структура.	232
Мосейчук Ю.Ю. Психолого-педагогічні підходи до педагогічного проектування професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я.	236
Ващенко О.М. Методологічні засади підготовки майбутнього вчителя до використання здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі початкової школи.	240
Мондич О.В. Методика формування предметної компетентності майбутніх учителів початкових класів з анатомії та фізіології людини.	244
Конончук О.А. Компетентнісна складова у професійній підготовці фахівців дошкільної освіти як умова попередження агресивної поведінки дошкільників.	247
Руденко Н.М. Формування конфліктологічної культури студентів на заняттях спецкурсу «Конфлікти в дитячому віці».	252
Володько Т.К. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя початкової школи засобами виставкової діяльності.	255
Тюска В.Б. Самореалізація майбутнього педагога – організатора дозвілля у клубній діяльності.	258
Ваколюк А.М., Дутчак В.В. Вплив фізичної культури на формування всебічно розвинутої особистості.	262
Юрчук О.І. Педагогічні умови підготовки студентів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.	265
Войтович О.В. Сутність емоційної саморегуляції вихователя дошкільного закладу.	269
Осипчук О.П. Педагогічні умови формування моральної поведінки у молодших школярів.	272
Дуброва А.С. Тенденції професійної підготовки вчителя іноземної мови в контексті європейських вимог.	275
Станіславчук Н.І. Формування етичної компетентності студентів у вищій школі.	278
Луцик Г.О. Готовність майбутніх психологів до роботи з підлітками, схильними до девіантної поведінки як теоретична проблема.	280

Горохівська Т.М. Структура професійно-педагогічної компетентності викладача: теоретичний аналіз.	284
Воронцова І.В. MIND MAP як засіб підвищення ефективності графічної підготовки студентів технічних коледжів.	288
Сушенцева Л.Л. Інтегровані предметні навчальні комплекси як основа формування професійної мобільності педагога професійного навчання машинобудівного профілю.	291
Давидович В.О., Томаш В.В. Сучасні підходи в організації групової та індивідуальної навчальної діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів на заняттях з машинобудівельних дисциплін.	296
Дичківська І.М. Теоретичне обґрунтування змісту рефлексивного компонента готовності до інноваційної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.	300
Яницур Л.А. Інноваційно-пошукова робота педагога з методики образотворчої діяльності на різних етапах раннього і дошкільного дитинства.	303
Вертугіна В.М., Пугач А.Ю. Формування просторових уявлень у дітей п'ятого року життя (на матеріалі об'єктів екологічної стежини).	306
Глінчук Ю.О. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до запобігання учнівського травматизму.	309
Павлюк Т.О. Використання елементів народної математики в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів.	313
Семеняко Ю.Б. Емпіричне дослідження виховання культури споживання медіа-продукції у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.	316
Романюк А.А. Реалізація вчителями початкових класів принципу наочності в освітньому процесі початкової школи.	320
Артемова Ю.І. Методичні основи навчання перифразуванню як засобу розвитку комунікативної компетенції учнів.	323
Відомості про авторів.	327